

UREDBA SVETA (ES) št. 1085/2006**z dne 17. julija 2006****o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)**

SVET EVROPSKE UNIJE JE —

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 181a Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Za izboljšanje učinkovitosti zunanje pomoči Skupnosti je bil zasnovan nov okvir za načrtovanje in zagotavljanje pomoči. Pričujoči instrument je eden od splošnih instrumentov, ki neposredno podpirajo politike evropske zunanje pomoči.

(2) Člen 49 Pogodbe o Evropski uniji določa, da vsaka evropska država, ki spoštuje načela svobode, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravne države lahko zaprosi za članstvo v Uniji.

(3) Evropski svet je v Helsinkih leta 1999 sprejel prošnjo Republike Turčije za članstvo v Evropski uniji. Turčiji je predpristopna pomoč na voljo od leta 2002. Evropski svet je na zasedanju v Bruslju 16. in 17. decembra 2004 priporočil začetek pristopnih pogajanj s Turčijo.

(4) Evropski svet je na zasedanju v Santa Marii da Feira 20. junija 2000 poudaril, da so države Zahodnega Balkana potencialne kandidatke za članstvo v Evropski uniji.

(5) Evropski svet je na zasedanju v Solunu 19. in 20. junija 2003 opozoril na svoje sklepe iz Kopenhagna decembra 2002 in sklepe iz Bruslja marca 2003 ter ponovno poudaril svojo odločenost, da v celoti in učinkovito podpre evropsko perspektivo držav Zahodnega Balkana, ki naj bi, potem ko izpolnijo zastavljena merila, postale sestavni del Evropske unije.

(6) Evropski svet v Solunu 2003 je prav tako navedel, da bo stabilizacijsko-pridružitveni proces predstavljal splošni okvir za evropsko usmeritev držav Zahodnega Balkana do njihovega pristopa v prihodnosti.

(7) Evropski parlament je v svoji resoluciji o sklepih Evropskega sveta v Solunu ugotovil, da so posamezne države Zahodnega Balkana vse bližje pristopu, a je istočasno poudaril, da se bo o vsaki državi presojalo po njenih lastnih zaslugah.

(8) Vse države Zahodnega Balkana se torej lahko štejejo kot potencialne države kandidatke, vendar pa je vseeno treba jasno razlikovati med državami kandidatkami in potencialnimi državami kandidatkami.

(9) Poleg tega je Evropski svet v Bruslju z dne 17. in 18. junija 2004 priporočil, da bi se morala začeti pristopna pogajanja s Hrvaško.

(10) Evropski svet v Bruslju z dne 15. in 16. decembra 2005 je sklenil, da Nekdanji jugoslovanski republiko Makedoniji podeli status države kandidatke.

(11) Poleg tega je Evropski svet v Bruslju z dne 16. in 17. decembra 2004 priporočil, naj Evropska unija vzporedno s pristopnimi pogajanja začne z vsako državo kandidatko tudi intenziven politični in kulturni dialog.

(12) Zaradi skladnosti in doslednosti pomoči Skupnosti je treba državam kandidatkam kot tudi potencialnim državam kandidatkam odobriti pomoč z jasnimi okvirjem, ob uporabi izkušenj, pridobljenih v prejšnjih predpristopnih instrumentih, kot tudi Uredbe (ES) 2666/2000 z dne 5. decembra 2000 o pomoči Albaniji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Federativni republiko Jugoslaviji in Nekdanji jugoslovanski republiko Makedoniji ⁽³⁾. Ta pomoč naj bi bila združljiva z razvojno politiko Skupnosti v skladu s členom 181a Pogodbe ES.

(13) Pomoč bi državam kandidatkam kot tudi potencialnim državam kandidatkam morala biti še naprej v podporo pri prizadevanjih za krepitev demokratskih institucij in pravne države, reforme javne uprave, pri izvajanju gospodarskih reform, spoštovanju človekovih pravic kot tudi pravic manjšin, spodbujanju enakosti spolov, podpori razvoja civilne družbe in pospeševanju regionalnega sodelovanja kot tudi sprave in obnove ter prispevati k trajnostnemu razvoju in zmanjševanju revščine v teh državah, zato bi jo bilo treba usmeriti k podpiranju širokega obsega ukrepov za vzpostavitev institucij.

⁽¹⁾ Mnenje z dne 6. julija 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ UL C 231, 20.9.2005, str. 67.

⁽³⁾ UL L 306, 7.12.2000, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2112/2005 (UL L 344, 27.12.2005, str. 23).

- (14) Pomoč državam kandidatkam bi se morala poleg tega osredotočiti na sprejetje in izvajanje celotnega pravnega reda Skupnosti, zlasti pa bi morala države kandidatke pripraviti za izvajanje kmetijske in kohezijske politike Skupnosti.
- (15) Pomoč potencialnim državam kandidatkam lahko do neke mere vključuje usklajevanje s pravnim redom Skupnosti kot tudi podporo naložbenim projektom, predvsem s ciljem povečanja upravljaljske zmogljivosti na področju regionalnega razvoja, razvoja človeških virov in razvoja podeželja.
- (16) Pomoč je treba zagotoviti na podlagi celovite večletne strategije, ki odraža prednostne naloge stabilizacijsko-privrednotnega procesa kot tudi strateške prednostne naloge predpristopnega procesa.
- (17) Zaradi pomoči pri finančnem vidiku te strategije in brez poseganja v prerogative proračunskega organa mora Komisija prikazati svoje namere glede finančnih sredstev, ki jih je treba predlagati za naslednja tri leta, z večletnim orientacijskim finančnim okvirjem, in sicer kot sestavnim delom njenega letnega širitvenega paketa.
- (18) Komponente pomoči pri prehodu, vzpostavljanju institucij ter čezmejnem sodelovanju bi morale biti dostopne vsem državam upravičenkam, da bi jim lahko pomagali pri prehodu in približevanju EU, hkrati pa spodbujali regionalno sodelovanje med njimi.
- (19) Komponenta regionalnega razvoja, komponenta razvoja človeških virov in komponenta razvoja podeželja bi morale biti dostopne samo državam kandidatkam, ki so pooblaščenice za decentralizirano upravljanje sredstev, in sicer kot pomoč pri pripravi za čas po pristopu, zlasti za izvajanje kohezijske politike in politike razvoja podeželja Skupnosti.
- (20) Potencialne države kandidatke in države kandidatke, ki niso bile pooblaščenice za decentralizirano upravljanje sredstev, bi vseeno morale biti upravičene do ukrepov in dejavnosti podobne narave, kot bodo na voljo v okviru komponente regionalnega razvoja, komponente razvoja človeških virov in komponente razvoja podeželja, in sicer v sklopu komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij.
- (21) Pomoč je treba upravljati v skladu s pravili za zunanjo pomoč, navedenimi v Uredbi Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o Finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti⁽¹⁾, ob uporabi struktur, ki so se izkazale kot učinkovite v predpristopnem procesu, kot so decentralizirano upravljanje, tesno medinstitucionalno sodelovanje in TAIEX (instrument tehnične podpore in izmenjave informacij), vendar mora omogočati tudi inovativne pristope, kot so izvrševanje v okviru deljega upravljanja preko držav članic v primeru čezmejnih programov na zunanjih mejah Evropske unije. V okviru tega bi bil zlasti koristen prenos strokovnega znanja in izkušenj v zvezi z izvajanjem pravnega reda Skupnosti, in sicer od držav članic z ustreznimi izkušnjami na upravičenke te uredbe.
- (22) Ukrepi, potrebni za izvajanje te uredbe, so upravljaljski ukrepi za izvajanje programov in imajo bistvene posledice za proračun. Zato jih je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁽²⁾, tako da se odboru za upravljanje predložijo več letni okvirni dokumenti o načrtovanju.
- (23) Prav tako je treba odboru za upravljanje predložiti letne ali večletne programe izvajanja pomoči glede na posamezne države ali horizontalno v okviru komponente pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij ter komponente čezmejnega sodelovanja, v skladu s Sklepom 1999/468/ES.
- (24) Odboru za upravljanje je treba predložiti tudi večletne programe za izvajanje komponente regionalnega razvoja, komponente razvoja človeških virov in komponente razvoja podeželja v skladu s Sklepom 1999/468/ES. Ker bodo ti ukrepi tesno povezani s praksami strukturnih skladov in razvoja podeželja, je treba v kar največji meri uporabiti obstoječe odbore, ustanovljene v zvezi s strukturnimi skladi in razvojem podeželja.
- (25) Kadar Komisija izvaja to uredbo v okviru centralizirane upravljanja, si kar najbolj prizadeva za zaščito finančnih interesov Skupnosti, zlasti z uporabo pravil in standardov pravnega reda Skupnosti v tem smislu, kadar pa Komisija izvaja to uredbo v okviru drugih oblik upravljanja, bi morali biti finančni interesi Skupnosti zaščiteni s sklepanjem ustreznih sporazumov, ki vsebujejo zadostna jamstva v tem smislu.
- (26) Treba je določiti pravila, ki določajo upravičenost udeležbe pri razpisih in pogodbah o donacijah, kot tudi pravila o poreklu zalog, in sicer v skladu z nedavnim razvojem dogodkov znotraj Evropske unije v zvezi s sprostitvijo pomoči, a obenem je treba dopustiti prožnost v smislu omogočanja odziva na nov razvoj dogodkov na tem področju.

(¹) UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

(²) UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

- (27) Kadar država upravičenka krši načela, na katerih temelji Evropska unija, ali ne napreduje dovolj glede na kopenhagenska merila in prednostne naloge, določene v evropskem partnerstvu ali partnerstvu za pristop, mora Svet imeti možnost, da na podlagi predloga Komisije sprejme potrebne ukrepe. Treba je zagotoviti, da je Evropski parlament obveščen v celoti in nemudoma.
- (28) Treba je vključiti določbe, ki omogočijo Svetu, da s poenostavljenim postopkom spremeni to uredbo, in sicer glede statusa države upravičenke, kakor je to opredeljeno v tej uredbi.
- (29) Državam, ki so upravičenke v skladu z drugimi instrumenti regionalne zunanje pomoči, je treba na podlagi vzajemnosti omogočiti sodelovanje pri dejavnostih na podlagi te uredbe, kadar to prinaša dodano vrednost zaradi regionalne, čezmejne, nadnacionalne ali globalne narave zadevne dejavnosti.
- (30) Ker ciljev te uredbe, torej postopnega usklajevanja držav upravičenk s standardi in politikami Evropske unije, kjer je ustrezno tudi s pravnim redom Skupnosti, in sicer z namenom članstva, ni mogoče zadovoljivo doseči na ravni držav članic in jih je zato lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe ES. V skladu z načelom sorazmernosti iz istega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseg te ciljev.
- (31) Ker člen 181a Pogodbe ES določa, da ukrepi na področju gospodarskega, finančnega in tehničnega sodelovanja s tretjimi državami dopolnjujejo ukrepe, ki jih izvajajo države članice, je Komisija skupaj z državami članicami dolžna zagotoviti usklajenost, povezanost in dopolnjevanje njihove pomoči v skladu s smernicami, ki jih je EU določila leta 2001 v zvezi s krepitvijo operativnega usklajevanja med Skupnostjo in državami članicami na področju zunanje pomoči, zlasti v okviru rednih posvetovanj in pogoste izmenjave ustreznih informacij v različnih fazah cikla pomoči.
- (32) Referenčni znesek v smislu točke 38 Med-institucionalnega sporazuma z dne 17. maja 2006 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini in zdravem finančnem poslovanju⁽¹⁾ je vključen v to uredbo za celotno obdobje trajanja instrumenta, ne da bi to vplivalo na pristojnosti proračunskega organa, kakor so opredeljene v Pogodbi ES.
- (33) Zaradi uvedbe novega sistema predpristopne pomoči Skupnosti je treba razveljaviti Uredbo Sveta (EGS) št. 3906/89 z dne 18. decembra 1989 o gospodarski pomoči Republiki Madžarski in Ljudski republiki Poljski⁽²⁾, Uredbo Komisije (ES) št. 2760/98 z dne 18. decembra 1998 o izvajanju programa o čezmejnem sodelovanju v okviru programa PHARE⁽³⁾, Uredbo Sveta (ES) št. 1266/1999 z dne 21. junija 1999 o usklajevanju pomoči državam prosilkam v okviru predpristopne strategije⁽⁴⁾, Uredbo Sveta (ES) št. 1267/1999 z dne 21. junija 1999 o vzpostavitvi instrumenta strukturne politike v predpristopnem obdobju⁽⁵⁾, Uredbo Sveta (ES) št. 1268/1999 z dne 21. junija 1999 o podpori Skupnosti za predpristopne ukrepe za kmetijstvo in razvoj podeželja v državah prosilkah Srednje in Vzhodne Evrope v predpristopnem obdobju⁽⁶⁾, Uredbo Sveta (ES) št. 555/2000 z dne 13. marca 2000 o izvajanju ukrepov v okviru predpristopne strategije za Republiko Ciper in Republiko Malto⁽⁷⁾, Uredbo Sveta (ES) št. 2500/2001 z dne 17. decembra 2001 o predpristopni finančni pomoči za Turčijo⁽⁸⁾ in Uredbo Sveta (ES) št. 2112/2005 z dne 21. novembra 2005 o dostopu do zunanje pomoči Skupnosti. Ta uredba bo prav tako nadomestila Uredbo (ES) št. 2666/2000, ki preneha veljati 31. decembra 2006 —

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Upravičenke in splošni cilj

Skupnost pomaga državam, naštetim v prilogah I in II, pri postopnem usklajevanju s standardi in politikami Evropske unije, kjer je to ustrezno tudi s pravnim redom Skupnosti, in sicer z namenom članstva.

⁽²⁾ UL L 375, 23.12.1989, str. 11. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2257/2004 (UL L 389, 31.12.2004, str. 1).

⁽³⁾ UL L 345, 19.12.1998, str. 49. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1045/2005 (UL L 172, 5.7.2005, str. 78).

⁽⁴⁾ UL L 161, 26.6.1999, str. 68.

⁽⁵⁾ UL L 161, 26.6.1999, str. 73. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2112/2005.

⁽⁶⁾ UL L 161, 26.6.1999, str. 87. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2112/2005.

⁽⁷⁾ UL L 68, 16.3.2000, str. 3. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 769/2004 (UL L 123, 27.4.2004, str. 1).

⁽⁸⁾ UL L 342, 27.12.2001, str. 1. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 2112/2005.

⁽¹⁾ UL C 139, 14.6.2006, str. 1.

Člen 2

Področje uporabe

1. Pomoč se, kjer je primerno, uporablja v državah upravičenkah, naštetih v prilogah I in II, za podporo na naslednjih področjih:

- (a) krepitev demokratičnih institucij in načela pravne države, vključno z njegovim uveljavljanjem;
- (b) spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter okrepljeno spoštovanje pravic manjšin, spodbujanje enakosti spolov in ne-razlikovanja;
- (c) reforma javne uprave, vključno z vzpostavitvijo sistema, ki omogoča decentralizacijo upravljanja pomoči za državo upravičenko v skladu s pravili, določenimi v Uredbi (ES, Euratom) št. 1605/2002;
- (d) gospodarska reforma;
- (e) razvoj civilne družbe;
- (f) socialna vključenost;
- (g) sprava, ukrepi, ki gradijo zaupanje, in obnova;
- (h) regionalno in čezmejno sodelovanje.

2. V primeru držav, naštetih v Prilogi I, se pomoč uporablja tudi za podporo na naslednjih področjih:

- (a) sprejemanje in izvajanje pravnega reda Skupnosti;
- (b) podpora razvoju politik kot tudi pripravam za izvajanje in upravljanje skupne kmetijske in kohezijske politike Skupnosti.

3. V primeru držav, naštetih v Prilogi II, se pomoč uporablja tudi za podporo na naslednjih področjih:

- (a) postopno usklajevanje s pravnim redom Skupnosti;
- (b) socialni, gospodarski in teritorialni razvoj, med drugim tudi infrastrukture in naložbenih dejavnosti, zlasti na področju regionalnega razvoja, razvoja človeških virov in razvoja podeželja.

Člen 3

Komponente

1. Pomoč se načrtuje in izvaja po naslednjih komponentah:

- (a) pomoč pri prehodu in vzpostavljanje institucij;
 - (b) čezmejno sodelovanje;
 - (c) regionalni razvoj;
 - (d) razvoj človeških virov;
 - (e) razvoj podeželja.
2. Komisija zagotovi usklajevanje in povezanost pomoči, dodeljene po različnih komponentah.

3. Komisija sprejme pravila za izvajanje te uredbe skladno s postopkom, določenim v členih 4 in 7 Uredbe 1999/468/ES. V ta namen Komisiji pomaga Odbor IPA iz člena 14(1).

Obdobje iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES se določi na dva meseca.

Člen 4

Politični okvir za pomoč

Pomoč na podlagi te uredbe se zagotovi v skladu s splošnim predpristopnim političnim okvirom, opredeljenim z evropskim partnerstvom in partnerstvom za pristop, in ob upoštevanju poročil in strateških dokumentov iz letnega širitvenega paketa Komisije.

Člen 5

Obveščanje o predlaganih okvirnih finančnih sredstvih

1. Zaradi podpore strateškemu načrtovanju, kakor je predvideno v členu 6, Komisija letno predstavi Svetu in Evropskemu parlamentu svoje namere glede finančnih sredstev, ki se predlagajo za naslednja tri leta, in sicer v obliki večletnega orientacijskega finančnega okvira, ob upoštevanju finančnega okvira in evropskih partnerstev, partnerstev o pristopu, poročil in strateškega dokumenta.

2. V tem večletnem orientacijskem finančnem okviru se predstavijo namere Komisije glede dodelitve sredstev, razčlenjenih po komponentah, državah in dejavnostih več držav. Pripravljen je na podlagi sklopa objektivnih in preglednih meril, vključno z oceno potreb, absorpcijsko sposobnostjo, spoštovanjem pogojev in upravljavsko zmogljivostjo. Ustrezno se upoštevajo tudi izjemni ukrepi pomoči ali začasni programi za odzivanje, sprejeti na podlagi Uredbe o vzpostavitvi instrumenta stabilnosti.

3. Večletni orientacijski finančni okvir se vključi v letni širitveni paket Komisije, pri čemer se obdrži triletni načrtovalni okvir.

Člen 6

Načrtovanje pomoči

1. Pomoč po tej uredbi se zagotovi na podlagi dokumentov večletnega orientacijskega načrtovanja, ki jih pripravi država v tesnem sodelovanju z državnimi organi, da se tako podprejo nacionalne strategije in zagotovi sodelovanje zadevne države. Civilna družba in druge interesne skupine se vključijo, kjer je to ustrezno. Prav tako je treba upoštevati druge programe pomoči.

2. Za države, naštete v Prilogi I, pomoč temelji zlasti na partnerstvih za pristop. Pomoč zajema prednostne naloge in splošno strategijo, ki izhaja iz redne analize razmer v posameznih državah in na katero se morajo osredotočiti priprave na pristop. Pomoč se načrtuje glede na merila, določena na Evropskem svetu v Kopenhagnu junija 1993, in na napredek, storjen pri sprejemanju in izvajanju pravnega reda Skupnosti kot tudi glede regionalnega sodelovanja.

3. Za države, naštete v Prilogi II, pomoč temelji zlasti na evropskih partnerstvih. Pomoč zajema prednostne naloge in splošno strategijo, ki izhaja iz redne analize razmer v posameznih državah in na katero se morajo osredotočiti priprave na nadaljnje povezovanje z Evropsko unijo. Pomoč se načrtuje glede na merila, določena na Evropskem svetu v Kopenhagnu junija 1993, in na napredek, storjen pri izvajanju stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov, vključno z regionalnim sodelovanjem.

4. V dokumentih večletnega orientacijskega načrtovanja se navedejo okvirna sredstva za glavne prednostne naloge v okviru posamezne komponente, ob upoštevanju okvirne razčlenitve po državah in po komponentah, kakor je predlagana v večletnem orientacijskem finančnem okviru. Če je to ustrezno, se v njih navedejo tudi sredstva, predvidena za večdružavne programe in horizontalne pobude.

5. Dokumenti večletnega orientacijskega načrtovanja se pripravijo za triletno obdobje. Posodablajo se letno.

6. Komisija sprejme dokumente večletnega orientacijskega načrtovanja in z njimi povezana letna poročila v skladu s postopkom iz člena 14(2)(a).

Člen 7

Načrtovanje programov

1. Pomoč po tej uredbi se zagotovi v okviru večletnih ali letnih programov, pripravljenih po državah in po komponentah ali, če je to ustrezno, po skupinah držav ali po temah v skladu s prednostnimi nalogami, ki so opredeljene v dokumentih večletnega orientacijskega načrtovanja.

2. V programih se opredelijo zadani cilji, področja pomoči, pričakovani rezultati, postopki upravljanja in načrtovan celoten znesek financiranja. Vsebujejo kratek opis vrste operacij, za katere je predvideno financiranje, navedbo zneskov, dodeljenih za posamezno vrsto operacije, in okvirni časovni raspored izvajanja. Kjer je to primerno, vključujejo izsledke na podlagi izkušenj, pridobljenih pri predhodnem zagotavljanju pomoči. Cilji so specifični, ustrezni in merljivi ter časovno opredeljeni.

3. Komisija sprejme večletne in letne programe ter z njimi povezana poročila v skladu s postopkom iz člena 14(2).

NASLOV II

PRAVILA V ZVEZI S POSAMEZNIHMI KOMPONENTAMI

Člen 8

Komponenta pomoči pri prehodu in vzpostavljanja institucij

1. Komponenta pomoči pri prehodu in vzpostavljanja institucij pomaga državam, naštetim v prilogah I in II, pri doseganju ciljev, določenih v členu 2.

2. Ta komponenta se lahko med drugim uporablja za financiranje usposabljanja in vzpostavljanja institucij kot tudi naložb, v kolikor slednjega ne zajemajo členi 9 do 12.

3. S pomočjo v sklopu te komponente se lahko podpre tudi udeležba držav, naštetih v prilogah I in II, v programih in agencijah Skupnosti. Poleg tega se pomoč lahko zagotovi za regionalne in horizontalne programe.

Člen 9

Komponenta čezmejnega sodelovanja

1. Komponenta čezmejnega sodelovanja lahko podpira države, naštete v prilogah I in II, pri čezmejnem in, če je primerno, nadnacionalnem in med-regionalnem sodelovanju med temi državami ter med njimi in državami članicami.

2. Cilj takšnega sodelovanja je spodbujanje dobrih sosedskih odnosov, utrjevanje stabilnosti, varnosti in blaginje, ki so v interesu vseh zadevnih držav, in spodbujanje njihovega skladnega, uravnoteženega in trajnostnega razvoja.

3. V primeru čezmejnega sodelovanja z državami članicami so predpisi, ki urejajo finančne prispevke Evropskega sklada za regionalni razvoj in te uredbe, ustrezne določbe člena 21 Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določilih o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu (¹).

4. Sodelovanje se bo usklajevalo z drugimi instrumenti Skupnosti za čezmejno, nadnacionalno in med-regionalno sodelovanje. V primeru čezmejnega sodelovanja z državami članicami ta komponenta pokriva regije na obeh straneh zadevne meje ali meja, tako na kopnem kot na morju.

(¹) Glej stran 25 tega Uradnega lista.

5. V okviru ciljev tega člena se lahko ta komponenta med drugim uporablja za financiranje usposabljanja in vzpostavljanja institucij ter za naložbe.

NASLOV III

Člen 10

Komponenta regionalnega razvoja

1. Komponenta regionalnega razvoja podpira države, naštete v Prilogi I, pri razvoju politik kot tudi pri pripravah za izvajanje in upravljanje kohezijske politike Skupnosti, zlasti pri njihovi pripravi za Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad.

2. Zlasti lahko prispeva k financiranju tiste vrste dejavnosti, opredeljene v Uredbi (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj⁽¹⁾ in Uredbi Sveta (ES) št. 1084/2006 z dne 11. julija 2006 o Kohezijskem skladu⁽²⁾.

Člen 11

Komponenta razvoja človeških virov

1. Komponenta razvoja človeških virov podpira države, naštete v Prilogi I, pri razvoju politik kot tudi pri pripravah za izvajanje in upravljanje kohezijske politike Skupnosti, zlasti pri njihovi pripravi za Evropski socialni sklad.

2. Zlasti lahko prispeva k financiranju tiste vrste dejavnosti, opredeljene v Uredbi (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu⁽³⁾.

Člen 12

Komponenta razvoja podeželja

1. Komponenta razvoja podeželja podpira države, naštete v Prilogi I, pri razvoju politik kot tudi pri pripravah za izvajanje in upravljanje skupne kmetijske politike Skupnosti. Zlasti prispeva k trajnostni prilagoditvi kmetijskega sektorja in podeželskih območij in k pripravi držav kandidatki za izvajanje pravnega reda Skupnosti v zvezi s skupno kmetijsko politiko in povezanimi politikami.

2. Zlasti lahko prispeva k financiranju tiste vrste dejavnosti, opredeljene v Uredbi (ES) 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Glej stran 1 tega Uradnega lista.

⁽²⁾ Glej stran 79 tega Uradnega lista.

⁽³⁾ Glej stran 12 tega Uradnega lista.

⁽⁴⁾ UL L 277, 21.10.2005, str. 1.

UPRAVLJANJE IN IZVAJANJE

Člen 13

Upravljanje pomoči, poročanje

1. Komisija je odgovorna za izvajanje te uredbe, v skladu s postopki iz člena 14 in izvedbenimi pravili iz člena 3(3).

2. Dejavnosti na podlagi te uredbe se vodijo, spremljajo, ocenjujejo ter se o njih poroča v skladu z Uredbo (ES, Euratom) št. 1605/2002. Financiranje Skupnosti je lahko zlasti v obliki sporazumov o financiranju med Komisijo in državo upravičenko, v obliki javnih naročil ali sporazumov o donaciji z nacionalnimi ali mednarodnimi organi javnega sektorja ali fizičnimi ali pravnimi osebami, ki so odgovorne za izvajanje dejavnosti, ali v obliki pogodb o zaposlitvi. Za čezmejne programe z državami članicami v skladu s členom 9 te uredbe se naloge izvajanja lahko prenesejo na države članice; v tem primeru se izvajajo v okviru deljenega upravljanja v skladu z ustreznimi določbami Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002. V primeru deljenega upravljanja organ upravljanja ravna v skladu z načeli in pravili, določenimi v Uredbi (ES) št. 1083/2006.

3. Komisija lahko prejme in upravlja tudi sredstva drugih donatorjev kot namenske prejemke v skladu s členom 18 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002, da izvaja dejavnosti s temi donatorji.

4. V ustrezno utemeljenih primerih se Komisija v skladu s členom 54 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 lahko odloči, da prenese naloge javnega organa in zlasti naloge izvrševanja proračuna na organe, navedene v členu 54(2) omenjene uredbe. Organom, določenim v členu 54(2)(c) omenjene uredbe, se lahko zaupajo naloge javnih organov, če imajo priznan mednarodni ugled, so skladni z mednarodno priznanimi sistemi upravljanja in nadzora ter jih nadzorujejo javne oblasti.

5. Proračunske obveznosti za dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razčlenijo v letne obroke preko več let.

6. Vsako leto Komisija pošlje Evropskemu parlamentu in Svetu poročilo o izvajanju pomoči Skupnosti po tej uredbi. Poročilo zajema informacije o dejavnostih, financiranih v tem letu, in ugotovitve spremljanja ter oceno rezultatov, doseženih pri izvajanju pomoči.

Člen 14

Odbori

1. Ustanovi se Odbor IPA, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic, predseduje pa mu predstavnik Komisije. Komisiji pomaga predvsem pri zagotavljanju usklajevanja in povezanosti pomoči, dodeljene po različnih komponentah, kakor določa člen 3(2).

Odbor IPA sprejme svoj poslovnik.

2. (a) Komisija sprejme dokumente večletnega orientacijskega načrtovanja in z njimi povezana letna poročila iz člena 6 te uredbe ter programe v zvezi s pomočjo, ki se zagotovi po členih 8 in 9 te uredbe, v skladu s postopkom iz členov 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES. V ta namen Komisiji pomaga Odbor IPA.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

(b) Komisija sprejme programe v zvezi s pomočjo, ki se zagotovi po členu 10 te uredbe, v skladu s postopkom iz členov 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES. V ta namen Komisiji pomaga Odbor za koordinacijo skladov iz člena 103 Uredbe (ES) št. 1083/2006.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

(c) Komisija po posvetovanju z odborom iz člena 147 Pogodbe ES sprejme programe v zvezi s pomočjo, ki se zagotovi po členu 11 te uredbe, v skladu s postopkom iz členov 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES. V ta namen Komisiji pomaga Odbor za koordinacijo skladov iz člena 103 Uredbe (ES) št. 1083/2006.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

(d) Komisija sprejme programe v zvezi s pomočjo, ki se zagotovi po členu 12 te uredbe, v skladu s postopkom iz členov 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES. V ta namen Komisiji pomaga Odbor za razvoj podeželja, ustanovljen s členom 90 Uredbe (ES) št. 1698/2005.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

3. Finančne odločitve, ki niso zajete v večletnem ali letnem programu, sprejme Komisija v skladu s postopkom iz odstavka 2(a) tega člena.

4. Komisija sprejme spremembo večletnih in letnih programov in odločitev iz odstavka 3, kadar bistveno ne spreminjajo narave prvotnih programov in dejavnosti ter, s finančnega vidika, kadar ne presegajo 20 % celotnega zneska, dodeljenega za zadevni program ali dejavnost, ob upoštevanju omejitve 4 milijonov EUR. Odbor, ki je podal mnenje o prvotnem programu ali dejavnosti, je obveščen o vseh sklepih o spremembah.

5. Opazovalec Evropske investicijske banke sodeluje pri delu odborov, kadar ti obravnavajo vprašanja, povezana s to banko.

Člen 15

Vrste pomoči

1. S pomočjo po tej uredbi se lahko med drugim financirajo naložbe, javna naročila, donacije, vključno s subvencionirano obrestno mero, posebnimi posojili, garancijami za posojila in finančno pomočjo, proračunska podpora in druge posebne oblike proračunske pomoči ter prispevek h kapitalu mednarodnih finančnih institucij ali regionalnih razvojnih bank, v kolikor je finančno tveganje Skupnosti omejeno na znesek teh sredstev. Proračunska podpora ima izreden značaj, podrobno opredeljene cilje in povezana merila, hkrati pa je odvisna od upravljanja javnih financ države upravičenke, ki mora biti dovolj pregledno, zanesljivo in učinkovito, ter od dobro opredeljene sektorske ali makroekonomske politike, ki jo načeloma odobrijo vzpostavljene mednarodne finančne institucije. Pogoj za izplačilo proračunske podpore je zadovoljiv napredek v zvezi z doseganjem ciljev v smislu učinka in rezultatov.

2. Pomoč se lahko izvaja preko ukrepov upravnega sodelovanja, ki vključujejo strokovnjake javnega sektorja, odposlane iz držav članic. Takšni projekti se izvajajo v skladu z izvedbenimi pravili, ki jih določi Komisija.

3. Pomoč se lahko uporabi tudi za kritje stroškov sodelovanja Skupnosti pri mednarodnih misijah, pobudah ali v organizacijah, ki delujejo v interesu države upravičenke, vključno z upravnimi stroški.

4. Financiranje s strani Skupnosti se načeloma ne uporablja za plačevanje davkov, dajatev ali taks v državah upravičenkah, naštetih v prilogah I in II.

Člen 16

Ukrepi podpore

Pomoč se lahko uporablja tudi za kritje stroškov dejavnosti, povezanih s pripravo, spremljanjem, nadzorom, revizijami in vrednotenjem, ki so neposredno potrebni za upravljanje programa in doseganje njegovih ciljev, zlasti za študije, srečanja, informiranje in obveščanje, stroške, povezane z omrežjem informatike s ciljem izmenjave informacij, kot tudi za vse druge stroške za upravno in tehnično pomoč, ki Komisiji lahko koristi pri upravljanju programa. Krije tudi stroške upravne podpore za namene prenosa upravljanja programa v delegacijah Komisije v tretjih državah.

Člen 17

Izvajanje pomoči

1. Komisija in države upravičenke sklenejo okvirne sporazume o izvajanju pomoči.
2. Dopolnilni sporazumi v zvezi z izvajanjem pomoči se sklenejo med Komisijo in državo upravičenko ali njenimi organi izvajanja, kot je potrebno.

Člen 18

Zaščita finančnih interesov Skupnosti

1. Vsi sporazumi, ki izhajajo iz te uredbe, vključujejo določbe, ki zagotavljajo zaščito finančnega interesa Skupnosti, zlasti v zvezi z goljufijami, korupcijo in drugimi nepravilnostmi v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti⁽¹⁾, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi⁽²⁾ in Uredbo (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)⁽³⁾.
2. Sporazumi izrecno predvidijo, da sta Komisija in Računsko sodišče pooblaščenca za izvajanje revizije, na podlagi dokumentov in na kraju samem, vseh pogodbenikov in podizvajalcev, ki so prejeli sredstva Skupnosti. Posebej pooblastijo Komisijo, da opravlja preglede in inšpekcije na kraju samem, kot je določeno v Uredbi (ES, Euratom) št. 2185/1996.
3. Vse pogodbe, ki izhajajo iz izvajanja pomoči, zagotovijo pravice Komisije in Računskega sodišča, kot je predvideno v odstavku 2, tako med izvajanjem pogodb kot po njem.

⁽¹⁾ UL L 312, 23.12.1995, str. 1.

⁽²⁾ UL L 292, 15.11.1996, str. 2.

⁽³⁾ UL L 136, 31.5.1999, str. 1.

Člen 19

Pravila o udeležbi in poreklu, upravičenosti do donacij

1. Udeležba pri dodeljevanju javnih naročil ali pogodb o donacijah, financiranih po tej uredbi, je odprta za vse fizične osebe, državljane države članice, ki je upravičenka po tej uredbi, upravičenka Evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta, ali ki je država članica Evropskega gospodarskega prostora, oziroma za pravne osebe, ki imajo registriran sedež v tej državi članici.

2. Udeležba pri dodeljevanju javnih naročil ali pogodb o donacijah, financiranih po tej uredbi, je odprta tudi za vse fizične osebe, ki so državljani drugih držav, razen tistih iz prvega odstavka, oziroma za pravne osebe, ki imajo registriran sedež v kateri koli izmed teh držav, če je bil na podlagi vzajemnosti vzpostavljen dostop do zunanje pomoči teh držav.

Vzajemni dostop do zunanje pomoči Skupnosti se vzpostavi s pomočjo posebne odločitve v zvezi z zadevno državo ali zadevno regionalno skupino držav. Tako odločitev sprejme Komisija v skladu s postopkom iz člena 14(2)(a), velja pa najmanj za obdobje enega leta.

Odobritev vzajemnega dostopa do zunanje pomoči Skupnosti temelji na primerjavi med Skupnostjo in ostalimi donatorji ter se izvede na sektorski ravni ali na ravni države, ne glede na to, ali gre za državo donatorko ali državo prejemnico. Odločitev za odobritev te vzajemnosti državi donatorki temelji na preglednosti, skladnosti in sorazmernosti pomoči, ki jo priskrbi ta donatorka, vključno z njeno kakovostjo in količino. Z državami upravičenkami se je treba posvetovati v skladu s postopkom, ki je opisan v tem odstavku.

3. Udeležba pri dodeljevanju javnih naročil ali pogodb o donacijah, financiranih po tej uredbi, je odprta za mednarodne organizacije.

4. Strokovnjakom, predlaganim v okviru postopkov za dodeljevanje pogodb, ni treba izpolnjevati zgoraj naštetih pogojev glede državljanstva iz odstavka 1 in 2.

5. Vse zaloge in materiali, nabavljeni po pogodbi, financirani po tej uredbi, morajo imeti poreklo iz Skupnosti ali države upravičenke v skladu z odstavkom 1 ali 2. Za namene te uredbe je pojem „poreklo“ opredeljen v ustrezni zakonodaji Skupnosti o pravilih o poreklu v carinske namene.

6. Komisija lahko v ustrezno utemeljenih izjemnih primerih odobri udeležbo fizičnih oseb, ki so državljani drugih držav, razen tistih iz odstavka 1 in 2, oziroma pravnih oseb, ki imajo v teh državah registriran sedež, ali uporabo zalog in materialov z drugačnim poreklom, kot je navedeno v petem odstavku. Odstopanja so lahko utemeljena, če izdelki in storitve na trgih zadevnih držav niso dostopni, v izredno nujnih primerih, ali če pravila o upravičenosti onemogočijo uresničitev projekta, programa ali dejavnosti ali ga prekomerno otežijo.

7. V skladu s členom 114 Uredbe (ES, Euratom) št. 1605/2002 se lahko donacije odobrijo fizičnim osebam.

8. Kadar finančna sredstva Skupnosti zajemajo dejavnost, ki se izvaja prek mednarodne organizacije, se ustreznih pogodbenih postopkov udeležijo vse fizične ali pravne osebe, ki so upravičene v skladu s prvim in drugim odstavkom, in tudi vse fizične ali pravne osebe, ki so upravičene v skladu s pravili take organizacije, pri čemer je treba zagotoviti enako obravnavo za vse donatorje. Enaka pravila se uporabljajo za zaloge, materiale in strokovnjake.

Kadar finančna sredstva Skupnosti zajemajo dejavnost, ki jo sofinancira država članica, tretja država, pod pogojem vzajemnosti, kakor je opredeljen v drugem odstavku, ali regionalna organizacija, se ustreznih pogodbenih postopkov udeležijo vse fizične ali pravne osebe, ki so upravičene v skladu s prvim, drugim in tretjim odstavkom, in tudi vse fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo pogoje na podlagi pravil te države članice, tretje države ali regionalne organizacije. Enaka pravila se uporabljajo za zaloge, materiale in strokovnjake.

Člen 20

Povezanost, skladnost in usklajevanje

1. Programi in projekti, ki se financirajo po tej uredbi, morajo biti skladni s politikami EU. Usklajeni morajo biti s sporazumi, ki so jih Skupnost in države članice sklenile z državami upravičenkami, in spoštovati obveznosti iz večstranskih sporazumov, katerih pogodbenice so.

2. Komisija in države članice zagotavljajo povezanost pomoči Skupnosti, ki se zagotavlja po tej uredbi, in finančno pomoč, ki jo Skupnost in države članice zagotavljajo v okviru drugih notranjih in zunanjih finančnih instrumentov in preko Evropske investicijske banke.

3. Komisija in države članice zagotovijo usklajenost svojih programov za pomoč s ciljem povečanja smotrnosti in učinko-

vitosti pri zagotavljanju pomoči v skladu z določenimi smernicami za krepitev operacijske usklajenosti na področju zunanje pomoči ter za uskladitev politik in postopkov. Usklajevanje vključuje redna posvetovanja in pogoste izmenjave ustreznih informacij v različnih fazah cikla pomoči, zlasti na ravni področij, in je ključno za proces načrtovanja programov v državah članicah in Skupnosti.

4. Komisija bo skupaj z državami članicami sprejela potrebne ukrepe za zagotovitev ustrezne koordinacije in usklajevanja ter sodelovanja z večstranskimi in regionalnimi organizacijami ter subjekti, na primer z mednarodnimi finančnimi institucijami, agencijami Združenih narodov, skladi in programi ter donatorji, ki niso iz EU.

Člen 21

Ukinitev pomoči

1. Spoštovanje načel demokracije, pravne države in človekovih pravic in pravic manjšin ter temeljnih svoboščin je bistven element za uporabo te uredbe in za odobritev pomoči v skladu z njo. Pogoj za pomoč Skupnosti Albaniji, Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji ter Črni gori in Srbiji, vključno s Kosovom, je tudi izpolnjevanje zahtev, ki jih je opredelil Svet v sklepih z dne 29. aprila 1997, zlasti pa se mora prejemnik zavezati, da bo izvajal demokratične, gospodarske in institucionalne reforme.

2. Če država upravičenka ne spoštuje teh načel ali ne izpolnjuje obveznosti iz ustreznih partnerstev z EU ali če napredek pri izpolnjevanju meril za pristop ni zadosten, lahko Svet s kvalificirano večino in na predlog Komisije sprejme ustrezne ukrepe v zvezi s pomočjo, dodeljeno po tej uredbi. Evropski parlament je nemudoma in v celoti obveščen o vseh sklepih, sprejetih v tem smislu.

Člen 22

Ocena

Komisija redno ocenjuje rezultate in učinkovitost politik in programov ter učinkovitost načrtovanja programov in tako preverja, ali so cilji izpolnjeni, s tem pa omogoči tudi oblikovanje priporočil za boljši potek prihodnjih dejavnosti. Komisija pošlje zadevna ocenjevalna poročila v razpravo odborom iz člena 14. Ti rezultati se kot povratna informacija upoštevajo pri zasnovi programov in dodeljevanju sredstev.

NASLOV IV

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 23

Status države upravičenke

Če je državi upravičenki, navedeni v Prilogi II podeljen status kandidatke za pristop k EU, Svet s kvalificirano večino in na podlagi predloga Komisije prenese to državo iz Priloge II v Prilogo I.

Člen 24

Določba, ki zajema več instrumentov

Da se zagotovi doslednost in učinkovitost pomoči Skupnosti, lahko Komisija v skladu s postopkom iz člena 14(2)(a) odloči, da so lahko druge države, ozemlja in regije upravičene do dejavnosti po tej uredbi, če ima zadevni projekt ali program regionalni, čezmejni, nadnacionalni ali globalni značaj. Pri tem si Komisija prizadeva, da ne pride do podvajanja glede na druge instrumente zunanje finančne pomoči.

Člen 25

Prehodne določbe

1. Uredbe (EGS) št. 3906/89, (ES) št. 2760/98, (ES) št. 1266/1999, (ES) št. 1267/1999, (ES) št. 1268/1999, (ES) št. 555/2000, (ES) št. 2500/2001, (ES) št. 2112/2005, se razveljavijo s 1. januarjem 2007.

Razveljavljene uredbe in Uredba (ES) št. 2666/2000 se še naprej uporabljajo za pravne akte in obveznosti o izvrševanju proračunskih let pred letom 2007 ter za izvajanje člena 31 Akta

o pogojih pristopa Republike Bolgarije in Romunije in prilagoditvah Pogodb, na katerih temelji Evropska unija (¹).

2. Če so potrebni posebni ukrepi za olajšanje prehoda iz sistema, uvedenega z uredbami (EGS) št. 3906/1989, (ES) št. 2760/1998, (ES) št. 1266/1999, (ES) št. 1267/1999, (ES) št. 1268/1999, (ES) št. 555/2000, (ES) št. 2666/2000 ali (ES) št. 2500/2001, v sistem, ki ga uvaja ta uredba, Komisija sprejme takšne ukrepe v skladu s postopki iz člena 14 te uredbe.

Člen 26

Finančni referenčni znesek

Finančni referenčni znesek za izvajanje te uredbe v obdobju 2007–2013 je 11 468 milijonov EUR. Letna dodeljena sredstva odobri proračunski organ v okviru finančnega okvira.

Člen 27

Pregled

Komisija najkasneje do 31. decembra 2010 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o oceni izvajanja te uredbe v prvih treh letih, po potrebi skupaj z zakonodajnim predlogom o potrebnih spremembah te uredbe.

Člen 28

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2013.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 17. julija 2006

Za Svet
Predsednik
E. TUOMIOJA

(¹) UL L 157, 21.6.2005, str. 203.

PRILOGA I

- Hrvaška
 - Turčija
 - Nekdanja jugoslovanska republika Makedonija
-

PRILOGA II

- Albanija
 - Bosna in Hercegovina
 - Črna gora
 - Srbija, vključno s Kosovom (*)
-

(*) Kakor je opredeljeno po RVSN 1244.